

Bruksela, dnia 15 czerwca 2016 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 40/2016

Sprawozdanie nt. propozycji Komisji Europejskiej ws. europejskiego programu na rzecz gospodarki dzielenia się

Bruksela, 2 czerwca 2016 r.

Komisja Europejska przedstawiła w dniu 2 czerwca br. wytyczne, których celem jest wspieranie konsumentów, przedsiębiorców i władz publicznych w śmiałym uczestnictwie w gospodarce dzielenia się. Nowe modele biznesowe mogą znacząco przyczynić się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w Unii Europejskiej, o ile będą promowane i rozwijane w sposób odpowiedzialny.

Gospodarka dzielenia się rozwija się bardzo szybko. W miarę jej rozpowszechniania w Europie władze krajowe i lokalne przyjmują przeróżne rozwiązania regulacyjne. To fragmentaryczne podejście do nowych modeli biznesowych powoduje niepewność wśród tradycyjnych podmiotów gospodarczych, podmiotów świadczących nowe usługi i konsumentów, a także może stanowić przeszkodę dla innowacji, tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego. Jak zapowiedziano w **strategii jednolitego rynku**, Komisja opublikowała wytyczne mające pomóc państwom członkowskim w zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gospodarki dzielenia się.

Jyrki Katainen, wiceprzewodniczący Komisji ds. miejsc pracy, wzrostu, inwestycji i konkurencyjności, powiedział: „Konkurencyjna gospodarka europejska wymaga inowacji w obszarze produktów i usług. Kolejny sukces Europy mógłby być wynikiem właśnie gospodarki dzielenia się. Naszym zadaniem jest wypracowanie otoczenia regulacyjnego umożliwiającego rozwój nowych modeli działalności, przy jednoczesnej ochronie konsumentów i zapewnieniu sprawiedliwego opodatkowania i warunków zatrudnienia”.

Komisarz do spraw rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP **Elżbieta Bieńkowska** stwierdziła: „Gospodarka dzielenia się to szansa dla konsumentów, przedsiębiorców i przedsiębiorstw – pod warunkiem, że dobrze ją wykorzystamy. Jeśli

pozwolimy na fragmentację jednolitego rynku wzdłuż granic krajowych lub nawet lokalnych, Europa może na tym stracić. Dzisiejszy dokument zawiera wytyczne prawne dla organów publicznych i podmiotów gospodarczych, które mają pomóc w osiągnięciu zrównoważonego i trwałego rozwoju nowych modeli biznesowych. Zachęcamy państwa członkowskie do przeglądu swoich przepisów z uwzględnieniem tych wytycznych. Chcemy wspierać je w tym procesie”.

Komunikat pt. „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” zawiera wskazówki dotyczące stosowania obowiązującego prawodawstwa UE w tym dynamicznym i szybko rozwijającym się sektorze i wyjaśnia kwestie, z którymi najczęściej borykają się podmioty gospodarcze i organy publiczne.

- **Jakie wymogi dostępu do rynku można nałożyć?** Dostawcy usług powinni być zobowiązani do uzyskania licencji lub zezwolenia na działalność jedynie wtedy, gdy jest to bezwzględnie konieczne do osiągnięcia istotnych celów leżących w interesie publicznym. Absolutny zakaz działalności powinien być ostatecznością. Platformy nie powinny być zobowiązane do posiadania zezwolenia lub licencji, jeżeli działają jedynie jako pośrednicy pomiędzy konsumentami i podmiotami oferującymi usługę (np. usługa transportu lub zakwaterowania). Państwa członkowskie powinny także dokonać rozróżnienia między indywidualnymi obywatelami świadczącymi usługi okazjonalnie i profesjonalnymi usługodawcami, na przykład poprzez ustanowienie progów na podstawie poziomu aktywności.
- **Kto ponosi odpowiedzialność w razie zaistnienia problemu?** Platformy współpracy mogą zostać zwolnione z odpowiedzialności za informacje przechowywane w imieniu podmiotów oferujących usługi. Nie powinny jednak być zwolnione z odpowiedzialności z tytułu wszelkich usług, które same oferują, takich jak usługi płatnicze. Komisja zachęca platformy współpracy do dalszego podejmowania dobrowolnych działań na rzecz zwalczania nielegalnych treści w internecie i zwiększania zaufania.
- **Jak unijne prawo konsumenckie chroni użytkowników?** Państwa członkowskie powinny zapewnić konsumentom wysoki poziom ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, jednak bez nakładania nieproporcjonalnych zobowiązań na osoby fizyczne, które świadczą usługi okazjonalnie.
- **Kiedy istnieje stosunek pracy?** Prawo pracy w większości podlega kompetencjom krajowym, jest jednak uzupełnione minimalnymi normami społecznymi i orzecznictwem UE. Przy podejmowaniu decyzji, czy daną osobę należy uznać za

pracownika platformy, państwa członkowskie mogą uwzględnić kryteria takie jak stosunek podwładny-zwierzchnik względem platformy, charakter pracy i wynagrodzenie.

- **Jakie przepisy podatkowe mają zastosowanie?** Platformy i usługodawcy w ramach gospodarki dzielenia się muszą płacić podatki, tak jak inne podmioty gospodarcze. Stosowne podatki obejmują podatek dochodowy od osób fizycznych, osób prawnych oraz podatek od wartości dodanej. Państwa członkowskie zachęca się do dalszego uproszczenia i wyjaśnienia stosowania przepisów podatkowych do gospodarki dzielenia się. Platformy w ramach gospodarki dzielenia się powinny ściśle współpracować z władzami krajowymi w celu rejestrowania działalności gospodarczej oraz usprawnienia poboru podatków.

W komunikacie zachęca się państwa członkowskie UE do przeglądu i – w stosownych przypadkach – zmiany istniejących przepisów zgodnie z omawianymi wytycznymi. Komisja będzie monitorować szybko zmieniające się otoczenie regulacyjne, a także rozwój sytuacji gospodarczej i biznesowej. Będzie również uważnie śledzić tendencje dotyczące cen oraz jakości usług, a także identyfikować ewentualne przeszkody i problemy wynikające z rozbieżnych przepisów krajowych lub luk prawnych.

- **Dodatkowe informacje**

Komunikat w sprawie Europejskiego programu na rzecz gospodarki dzielenia się:

<http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/dossier/document/COM20160356.do>

Dokument roboczy służb Komisji: Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się – analiza dodatkowa:

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881>

Gospodarka dzielenia się na stronie internetowej Komisji:

http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy/collaborative-economy/index_en.htm

Krótkie sprawozdanie na temat konsultacji społecznych dotyczących gospodarki dzielenia się

Eurobarometr: Korzystanie z platform współpracy:

<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/PublicOpinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2112>

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.